

Stop za Vučića: Zamrzavanje sredstava i protivljenje otvaranju pregovaračkog klastera 3

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 08 Srpanj 2026 16:42

Objavljeno: Srijeda, 08 Srpanj 2026 15:07

#EUROPSKI PARLAMENT USVOJIO OŠTRO IZVJEŠĆE O IZOSTANKU NAPRETKA SRBIJE NA PUTU U EU - NIZOZEMSKA, ŠVEDSKA, FINSKA, BELGIJA, ESTONIJA, LITVA, BUGARSKA I HRVATSKA PROTIV OTVARANJA KLASTERA 3.#

Napredak Srbije prema članstvu u Europskoj uniji značajno se usporio a u nekim je područjima ta zemlja i nazadovala, ocjena je izvješća o približavanju Beograda članstvu u EU koje je pripremio hrvatski eurozastupnik Tonino Picula a Europski parlament usvojio u srijedu.

U izvješću se ocjenjuje da gotovo da nema poglavlja u kojem je ostvaren napredak Srbije prema članstvu u EU i upozorava na neusklađivanje vanjske politike Beograda s politikama EU-a, loše odnose sa susjedima i nazadovanje u području vladavine prava.

Piculino izvješće eurozastupnici su usvojili s 468 glasova za, 116 protiv a 79 zastupnika ostalo je suzdržano.

"Dok vlasti u Srbiji i dalje predstavljaju članstvo u EU kao svoj strateški cilj, postupci njezinog političkog vodstva često to ne potvrđuju", istaknuo je Picula predstavljajući izvješće u utorak navečer na plenarnoj sjednici Parlamenta u Strasbourgu.

"Napredak Srbije u ostvarivanju reformi važnima za napredak prema članstvu u EU značajno se usporio. U nekoliko ključnih područja, posebno u vladavini prava, došlo je i do nazadovanja", sažeo je Picula osnovni naglasak izvješća.

Zamrzavanje sredstava i protivljenje otvaranju pregovaračkog klastera 3

Zbog neispunjenih obveza ili ozbiljnog nedostatka rezultata, izvješće poziva Komisiju da zaustavi buduće isplate u okviru Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan.

Potporu koja se usmjerava preko srbijanske vlade trebalo bi odmah obustaviti s obzirom na nedostatak jasnog i vjerodostojnog napretka u područjima vladavine prava, slobode medija i izbornih uvjeta, stoji u izvješću EP-a o Izvješću Komisije o Srbiji za 2025. godinu.

"Također se zalažem za reprogramiranje postojećih i budućih sredstava EU-a kako bi se ojačala podrška reformi pravosuđa, naporima u borbi protiv korupcije, neovisnim medijima, organizacijama civilnog društva i neovisnom kulturnom sektoru", rekao je SDP-ov eurozastupnik i dodao da je uvjeren "da je promašeno inzistiranje na otvaranju pregovaračkog klastera 3, čime bi se obnovili pregovori o pristupanju Srbije EU nakon četiri godine zastoja".

"Ta je stagnacija imala svoje jasne i opravdane razloge baš kao što ih pokretanje nema danas", rekao je Picula i upozorio da "politika stabilizacije i gledanja kroz prste autokratima u proteklih desetak godina stimulirala postojeće loše prilike na dobrom dijelu Zapadnog Balkana".

Neusklađenost vanjske politike Srbije s EU-om

Srbija ima najnižu stopu usklađenosti s vanjskom politikom EU-a od svih zemalja kandidatkinja, što ostaje temeljni preduvjet za napredak prema EU-u, ocjenjuje se u izvješću a Picula je istaknuo da je ta usklađenost tek na 63 posto.

Izvešće, među ostalim, ukazuje da Beograd pored jačanja veza i vojne suradnje s Rusijom i Kinom, uključujući nedavnu kupnju kineskih balističkih projektila zemlja-zrak CM-400AKG, istovremeno stvara napetosti u odnosima sa susjednim zemljama dok u vlastima bliskim medijima prevladava neprijateljska retorika spram EU-a.

Odnos prema manjinama i susjedima

Izvešće upozorava na odnos prema manjinama, uključujući Slovake, Rumunje, Bugare i Hrvate koji su, kako navodi izvešće, izloženi napadima i zastrašivanjima dok se u provladinim medijima za njih koriste uvredljivi nazivi.

Izvešće tako "osuđuje opetovane slučajeve govora mržnje, neprijateljske retorike i huškačkog diskursa usmjerene protiv susjednih zemalja, posebno Bugarske, Hrvatske, Kosova i Albanije, među ostalim od strane javnih dužnosnika i medijskih kuća".

Također "osuđuje agresivnu i huškačku retoriku koju predsjednik Srbije koristi protiv susjeda kada tvrdi, bez dokaza, da su se Hrvatska, Albanija i Kosovo pripremali za napad na Srbiju i koristi tu tvrdnju kao izgovor za kupnju kineskih nadzvučnih projektila".

Isto tako "odbacuje neutemeljene navode srbijanskih vlasti prema kojima se Hrvatska umiješala u provedbu lokalnih izbora u ožujku 2026. i sudjelovala u njoj"

Poziva "srbijansku vladu da osigura jednaka prava hrvatskoj manjini u Srbiji kakva srpska manjina uživa u Hrvatskoj, te da pokaže iskrenu predanost rješavanju otvorenih pitanja koja se odnose na hrvatsku manjinu" te "žali zbog poteza Srbije kojima se prisvaja hrvatska kulturna baština i izvor njezine književne tradicije te dovodi u pitanje status hrvatskog jezika".

U izvješću se također ističe nužnost normalizacije odnosa s Kosovom.

Većina zastupničkih klubova se slaže s kritikama srbijanskih vlasti

Izvešće su u raspravi podržali predstavnici gotovo svih zastupničkih klubova osim mađarske predstavnice kluba Patriota za Europu Annamárie Vicsek koja je ustvrdila da je ono gotovo potpuno usredotočeno na negativnosti dok pomake koje su učinile srbijanske vlasti prešućuje.

HDZ-ov eurozastupnik Davor Ivo Stier, izvjestitelj u sjeni za klub Europske pučke stranke, izrazio je sumnju da postoji iskrena volja Beograda da uskladi svoju vanjsku politiku s Bruxellesom i podsjetio je da je predsjednik Srbije rekao da njegova zemlja neće okrenuti leđa Rusiji.

EU i Srbija stoga trebaju svojim odnosima pristupiti pragmatično i razvijati ih u područjima od obostranog interesa, poput prometa, energetike i trgovina, "bez lažnih obećanja o napretku u pregovorima", rekao je Stier.

Austrijski eurozastupnik Andreas Schieder je ispred kluba socijaldemokrata (S&D) poručio da "želimo vidjeti Srbiju u EU-u" no da je problem srbijanski predsjednik Aleksandar Vučić pod čijim predsjedništvom zemlja nazaduje u demokraciji, slobodi medija, transparentnosti i borbi protiv

Stop za Vučića: Zamrzavanje sredstava i protivljenje otvaranju pregovaračkog klastera 3

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 08 Srpanj 2026 16:42

Objavljeno: Srijeda, 08 Srpanj 2026 15:07

korupcije. Zaključno je upozorio da bi novi izbori koje je najavio Vučić mogli biti još jedan njegov "trik" za ostanak na vlasti.

Schieder je također podržao Piculinu ocjenu kako treba razmotriti zamrzavanje sredstava koje EU izdvaja za Srbiju.

Rumunjski zastupnik Șerban Dimitrie Sturdza koji je govorio u ime Europskih konzervativaca i reformista kao problem je istaknuo odnos prema rumunjskoj manjini. "Srbija mora ozbiljno shvatiti prava Rumunja na svom teritoriju, bez pripisivanja umjetnih identiteta poput Vlaha. Rumunji su Rumunji, gdje god se nalazili", poručio je Sturdza.

Predstavnik kluba liberala Renew, Austrijanac Helmut Brandstatter se složio kako nije trenutak za otvaranje klastera 3 u pregovorima i poručio kako Srbija ima mjesta u Europi "no ne i autokracija".

"Nismo zadovoljni stanjem demokracije i ustrajno ćemo zahtijevati ispunjenje svih temeljnih vrijednosti demokracije u Srbiji", rekao je ispred Zelenih Slovenac Vladimir Prebilič i poručio da nije vrijeme za popuštanja.

Povjerenica Komisije za proširenje Marta Kos rekla je, međutim, kako je Srbija ipak ostvarila određeni napredak prihvativši preporuke za izmjene svog izbornog zakonodavstva.

"Ne želimo da Srbija zaostaje" za drugim kandidatima te je zato Komisija s obzirom na određene pozitivne razvoje obnovila svoju preporuku Vijeću da otvori Klaster 3 u pregovorima o pristupanju sa Srbijom, rekla je Kos.

Picula je zaključujući raspravu poručio kako "nakon godina demokratskog nazadovanja EU ne smije nagraditi srpsku vlast napretkom na pristupnom putu na temelju kvazi reformi".

HDZ-ova eurozastupnica i čelnica Odbora za vanjske poslove Željana Zovko u svom je priopćenju podržala izvješće istaknuvši kako su u konačan tekst izvješća uključeni njeni amandmani kojima se poziva na zaštitu prava hrvatske manjine u Srbiji, traži rješavanje pitanja nestalih osoba i ponovno poziva na otvaranje arhiva UDBA-e i KOS-a.

"Bez reciprociteta u zaštiti hrvatske manjine, rasvjetljavanja sudbine nestalih te suočavanja s nasljeđem prošlosti nije realno očekivati ubrzani europski put Srbije. To nisu bilateralna pitanja, nego mjerilo stvarne privrženosti europskim vrijednostima i vladavini prava", poručila je Zovko.

Osam članica EU-a protiv otvaranja novog pregovaračkog klastera sa Srbijom

Veleposlanici država članica EU-a nisu u srijedu u Bruxellesu uspjeli postići suglasnost o putu Srbije prema članstvu u Uniji, prenosi Euronews.

Osam od 27 država članica usprotivilo se na sastanku otvaranju novoga kruga pristupnih pregovora sa Srbijom, potvrdila su za Euronews tri diplomatska izvora iz EU-a.

Države članice koje se protive otvaranju klastera 3, koji se odnosi na konkurentnost i inkluzivni

rast, jesu Nizozemska, Švedska, Finska, Belgija, Estonija, Litva, Bugarska i Hrvatska.

Tri države članice koje su manje protiv, ali i dalje nisu uvjerene, jesu Danska, Luksemburg i Latvija.

Među opće podupiratelje pristupanja Srbije EU-u spada Francuska kao ključni politički akter.

Francuski predsjednik Emmanuel Macron prethodno je izjavio da EU uz sebe treba „snažnu i demokratsku Srbiju”.

Države koje pružaju potporu zabrinute su zbog rizika od dodatnog udaljavanja te zemlje zapadnog Balkana te zbog toga što se time ne nagrađuju njezini pokušaji reformi.

Dvostruki standardi

Srbija je službeno podnijela zahtjev za članstvo u EU-u 2009. godine, a službeni status kandidatkinje za članstvo u EU-u dodijeljen joj je 2012. godine. Tijekom tog razdoblja otvorena su 22 poglavlja, a dva su privremeno zatvorena.

Za otvaranje i zatvaranje bilo kojega pregovaračkog klastera, odnosno tematskih skupina pravnih i političkih područja, potrebna je jednoglasna potpora svih 27 država članica EU-a.

Bivša premijerka Srbije Ana Brnabić oštro je odbacila tvrdnje da je njezina zemlja proruska, izjavivši za Euronews da Srbija podupire Ukrajinu od početka ruske invazije punog opsega te je osudila, kako je ustvrdila, „dvostruke standarde” u pristupanju EU-u.

Glasnogovornik Europske komisije izjavio je u ponedjeljak za Euronews da je dokument, u kojem se objašnjava zašto izvršna vlast EU-a smatra da „nedavni koraci” koje su poduzele srbijanske vlasti opravdavaju otvaranje klastera 3, tog dana podijeljen državama članicama EU-a.

Srbija je provela značajne elemente obveza koje je preuzela kako bi odgovorila na zabrinutost država članica, uključujući stavljanje izvan snage kontroverznih izmjena pravosudnih zakona, uz napredak u području slobode medija, izbornog okvira te suradnje s EU-om u vanjskoj i sigurnosnoj politici, navodi se u dokumentu u koji je Euronews imao uvid.

Iako se Srbija još nije uskladila sa sankcijama EU-a protiv Rusije zbog invazije na Ukrajinu, Komisija je istaknula da Beograd surađuje s blokom u borbi protiv izbjegavanja sankcija, pruža značajnu potporu Ukrajini te da je intenzivirao političke kontakte na visokoj razini s Kijevom.

U dokumentu se također priznaje da je posao Srbije daleko od završenog, uz napomenu da je „i dalje potreban daljnji rad” na reformi pravosuđa i tužiteljstva. Sastanak u srijedu sazvan je kako bi se utvrdilo dijele li glavni gradovi država članica tu ocjenu.

Pozitivni pomaci

Europski diplomat, koji je za Euronews govorio pod uvjetom anonimnosti, izjavio je da je opće

Stop za Vučića: Zamrzavanje sredstava i protivljenje otvaranju pregovaračkog klastera 3

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 08 Srpanj 2026 16:42

Objavljeno: Srijeda, 08 Srpanj 2026 15:07

protivljenje osam država članica usmjereno na „problematična” pitanja vladavine prava u Srbiji i „neusklađenost sa sankcijama”.

Drugi je rekao da se nekoliko država članica složilo s pozitivnom ocjenom Komisije, navodeći da je Srbija „ispunila” ili je „na dobrom putu” da ispuni kriterije za napredak prema klasteru 3.

Više visokih dužnosnika EU-a javno je podržalo otvaranje klastera 3, osobito nakon što je predsjednik Srbije Aleksandar Vučić u lipnju povukao kontroverzne zakonske izmjene na području pravosuđa nakon što je Venecijanska komisija preporučila promjene.

Europska povjerenica za proširenje Marta Kos jedna je od najviših europskih dužnosnica koje pružaju potporu Srbiji.

„U svjetlu nedavnih, nekih pozitivnih pomaka, Komisija je obnovila svoju preporuku Vijeću za otvaranje klastera 3 u pristupnim pregovorima sa Srbijom”, rekla je Kos u utorak tijekom rasprave o pristupanju Srbije u Europskom parlamentu u Strasbourgu. „Komisija će također nastaviti poticati daljnji reformski napredak za dobrobit svih građana Srbije i cijeloga društva.” (Hina)

